

Pravni život

časopis za pravnu teoriju i praksu

TEMATSKI BROJ

PRAVO I ZAPOVEST RAZUMA

31

godina kopaoničke škole
prirodnog prava

UDRUŽENJE PRAVNIKA SRBIJE

BROJ 10 • BEOGRAD • 2018 • TOM II

31
godina

Projekti i publikacije Kopaoničke škole prirodnog prava predstavljaju poseban interes za UNESCO jer one nesumnjivo doprinose unapređenju ljudskih prava i jačanju Međunarodnog prava. Njihov cilj u potpunosti odgovara tekućem procesu reformi ljudskih prava u okviru sistema OUN.

(Iz obrazloženja Odluke UNESCO o dodeli pokroviteljstva Kopaoničkoj školi prirodnog prava od 6. juna 2005.)

PRAVNI ŽIVOT

ČASOPIS ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU

»Pravni život«, časopis za pravnu teoriju i praksu pojavio se 1952. godine kao zajedničko glasilo udruženja pravnika Srbije i Bosne i Hercegovine, a nešto docnije i Udruženja pravnika Crne Gore.

Pošto su ostala dva udruženja počela izdavati sopstvene časopise, »Pravni život« 1969. godine postaje glasilo Udruženja pravnika Srbije.

Časopis objavljuje teorijska istraživanja i studije iz jugoslovenskog i uporednog prava kao i materijale sa naučnih i stručnih skupova. U njemu se poklanja pažnja svemu onome što se u pravnom životu zbiva. Na njegovim stranama objavljaju se izabrane odluke iz sudske i arbitražne prakse, osvrti i prikazi novih knjiga kao i raznovrsni prilozi iz svakodnevne prakse. Kao glasilo Udruženja pravnika Srbije, časopis prati delatnost pravničke organizacije i o njima obaveštava čitaoce.

Dosadašnji urednici »Pravnog života« bili su: Mihailo Đorđević (1952–1969), dr Živojin Aleksić (1969–1975) i dr Milan Petrović (1975–1980).

Broj 10/2018 / Godina LXVII / Knjiga 608
1–790

B e o g r a d

Glavni i odgovorni urednik
SLOBODAN PEROVIĆ

Redakcija
MIODRAG ORLIĆ, SLOBODAN PEROVIĆ,
RATOMIR SLIJEPEČEVIĆ

Izdavački savet
Budimir Košutić, Petar Milutinović, Miroslav Paunović,
Slobodan Perović, Dragoljub Petrović,
Gordana Stanković, Miroslav Varićak

Izdavač
UDRUŽENJE PRAVNIKA SRBIJE
Beograd, Krunска 74
tel. 244-69-10
fax 244-30-24, poštanski fah 18
E-mail: upj@EUnet.rs
www.Kopaonikschool.org

Lektura i korektura
Dragana Beker

Kompjuterska obrada i prelom teksta
Javorina Beker

Preplata za 2018. godinu iznosi: za fizička lica – 8.000 dinara,
za pravna lica – 16.000 dinara, za inostranstvo – 300 Eura,
Preplata se vrši na žiro račun broj: 310-203539-17
Preplata ne obuhvata tematske brojeve

Tiraž: 1.000 primeraka

Štampa: FUTURA, Petrovaradin

TREĆA KATEDRA

**PRAVO
NA IMOVINU**

**Opšta pitanja – Kodifikacije – Svojina
– Ugovor i odgovornost za štetu – Porezi**

IGOR KAMBOVSKI

FORMULARNI ELEKTRONSKI UGOVORI

U V O D

Polazeći od postulata tradicionalnog ugovornog prava, pisani oblik ugovora je nametnut kao pravni standard. Međutim, taj pravni standard najčešće nije definišan u pravnim i zakonskim tekstovima, zbog čega u različitim epohama i fazama razvoja ugovornog prava može imati različita tumačenja, u zavisnosti od tehnološkog razvoja određenog društva.

Elektronski oblik ugovora, koji se pojavio i nametnuo kao novi, neminovni, neizbežni i sveprisutni modus dogovaranja, može se posmatrati kao jedan novi, revolucionarni pojавni oblik pisanoг dokumenta, zapisa ili isprave. Trend u celokupnom svetskom zakonodavstvu je dematerijalizacija elektronskih oblika ugovora i izjednačivanje pravnog učinka i dejstva elektronskog ugovora sa tradicionalnim ugovorom, pisanim na papiru.

Dilema da li elektronski oblik ugovora predstavlja poseban oblik ugovora više ne postoji, naročito u pogledu njegove pravne snage i validnosti. Uostalom, dinamični razvoj informacionih i komunikacionih tehnologija zahteva što brže prilagođavanje prava novim uslovima i potrebama.

Dr Igor Kambovski, profesor Pravnog fakulteta, Univerzitet “Goce Delčev”, Štip, Makedonija.

O elektronskim ugovorima (ugovorima u elektronskom obliku)

Zaključenje elektronskih ugovora, odnosno ugovora zaključenim korišćenjem elektronske razmene podataka ima svoje posebne karakteristike i specifičnosti, u odnosu na tradicionalne forme ugovora. Prilikom zaključenja takvog ugovora, manifestacija volje između stranaka može biti data isključivo korišćenjem elektronskog, telekomunikacijskog medijuma. Ako su se potencijalne ugovorne strane sporazumele o zaključenju ugovora na taj način, nameće se pitanje šta sa ponudom ili prihvatom ponude koji su dati nekim drugim sredstvom, na drugi način ili, možda, i konkludentnom radnjom? Kada bi u elektronskom ugovoru postojala odredba kojom bi se jasno i nedvosmisleno isključivao svaki drugi modus sklapanja i zaključivanja ugovora, u tom slučaju ni ponuda ni prihvat ponude ne bi proizvodili pravno dejstvo. Prihvaćanje ponude koji bi usledio drugim oblikom komuniciranja na ponudu datu elektronskim putem mogao bi proizvesti pravni učinak samo ako bi se tretirao kao zaključenje ugovora između prisutnim stranama, kada se odgovor na ponudu daje odmah nakon prijema ponude, što proizlazi iz čl. 24 st. 2 makedonskog Zakona o obligacionim odnosima. S druge strane, postoji izvesna nepreciznost i nekonzistentnost u čl. 14 makedonskog Zakona o elektronskoj trgovini, koja se ogleda u sledećem: dok je u prvom stavu jasno i nedvosmisleno predviđeno da se "...ugovor u elektronskom obliku smatra zaključenim u onom trenutku kada ponudilac primi elektronsku poruku koja sadrži izjavu primaoca da prihvata ponudu, a samim tim, i sadržaj ugovora", što znači da je poruku pročitao, stav 2 istog člana predviđa da se "ponuda i prihvaćanje ponude smatraju primljenim kada iste postaju dostupne stranama kojima su adresirane".

Dakle, drugi stav se može tumačiti ekstenzivno i relativno površno, tačnije, da je dovoljno da je informacija dospela u server ili kompjuter jedne od strana, čime je automatski postala dostupna za čitanje, što samo po sebi ne znači da je primalac tu poruku i pročitao. Ovo se kosi sa klasičnom teorijom prijema koja predviđa da je ugovor zaključen u trenutku kada ponudilac primi izjavu ponuđenog da prihvata ponudu. U hrvatskom Zakonu o elektroničkoj trgovini iz 2003. godine, čl. 15 predviđa da je ugovor u elektronskom obliku zaključen onog trenutka kada ponudilac primi elektronsku poruku (e-mail-zab.aut.) koja sadrži izjavu ponuđenog da prihvata ponudu. Ponuda i prihvaćanje ponude, kao i ostala komunikacija i izjave volje posredstvom elektronskih sredstava smatraju se primljenim kada im osoba kojoj su upućeni može pristupiti. Ako ove odredbe čitamo i tumačimo jezikom elektronskog komuniciranja, onda se ugovor smatra

zaključenim kada je prihvaćanje ponude dospelo u inbox ponudioca, ili u njegov kompjuter ili server, ili u server provajdera elektronskih usluga i komunikacija. To znači da je prihvaćanje ponude primljeno i postalo dostupno i da ponudilac **može** pročitati (ne i da je već pročitao!) poruku na svom kompjuteru u svako vreme¹. Ovim se stvara dilema i izvesna nedoumica u pogledu momenta nastajanja ugovora. I odredbe čl. 2 st. 2.1B iz UNCITRAL-ICC eTerms-a iz 2004. godine upućuju na to da se elektronska poruka smatra primljenom u trenutku kada uđe u informatički sistem koji određuje primalac, odnosno adresat².

Formularni elektronski ugovori

Sveprisutni internet, kompjuteri, tableti, pametni telefoni, IT-edukacija, globalna trgovina, eBay, Amazon, AliExpress... postali su deo našeg svakodnevnog života. Sve veći broj svetske, ali i domaće populacije, kupuje proizvode i usluge putem interneta. U tim, relativno bezazlenim i bezopasnim postupcima, obični kupac se suočava sa brojnim pitanjima, uputstvima, politikama prodaje ili privatnosti, pozivanjima na pravne propise i slično, na koje prosečni potrošač najčešće i ne obraća pažnju, ne čita ono što mu se na web stranici nudi kao upozorenje ili opšti uslovi dogovaranja, i iste bezuslovno prihvata, jednostavnim pritiskom na "enter" ili klikanjem na mous-u.

Web stranica, je dokument (isprava) u elektronskom obliku koji je za trgovca izradio provajder usluga i koji je dostupan za izmene i dopune (editiranje) trgovcu kao naručitelju. Web stranica nije na internetu, ona se nalazi u serveru provajdera, ali se internetom do nje dolazi. Kada kupac, pretraživanjem sadržaja na internetu, otkrije neku web stranicu i želi da do nje pristupi, on klika mous-om na link te stranice i time otvara traženi i željeni sadržaj. Na toj web stranici postoji ponuda ili poziv za stavljanje ponude za zaključenje ugovora neodređenom broju osoba. Iz sadržaja na web stranici mora biti jasno vidljivo ko daje ponudu ili poziv za stavljanje ponude i pod kojim osnovnim uslovima. U ovom trenutku postaje jasno da je, nakon pregledavanja sadržaja određenog teksta koji treba predstavljati tekst ugovora između vlasnika i posetitelja web stranice, izjava volje posetio-

¹ Matić, T., *Osnovi prava elektroničke trgovine*, M.E.P. Consult, Zagreb, 2008, str. 23.

² http://repository.un.org/bitstream/handle/11176/255451/A_CN.9_WG.IV_WP.113-EN.pdf?sequence=3&isAllowed=y – "An electronic message is deemed to be received at the time when it enters an information system designatet by the addressee."

ca web stranice, koji je istovremeno i potencijalni saugovarač sa trgovcem koji je vlasnik web stanice, svedena na da ili ne (prihvatom ili ne prihvatom), i to klikom mous-a ili pritiskom na “enter”!

Dakle, u ovim radnjama nema pisane izjave volje o prihvaćanju ponude, ali se, po mom mišljenju, može razmišljati o njima kao o konkludentnim radnjama ili dejstvima, čime se, simplifikovano, ali jasno i nedvosmisleno izražava volja kupca, što opet, samo po sebi, predstavlja odstupanje od tradicionalnih teorija izjave volje kod dogovaranja. Sama radnja (klikanjem mous-a ili “enter”-a), predstavnja novi, autentičan način izražavanja volje i zaključivanja ugovora, nametnut dinamikom i pojednostavljinjem transakcija kod elektronske trgovine.

Na osnovu dosad navedenog, zaključivanje elektronskih ugovora u mnogome podseća na načine zaključivanja formularnih ugovora, tačnije adhezionih ugovora ili ugovora po pristupu. Konkretno, pravna praksa na globalnom nivou već je prepoznala i imenovala ove nove ugovore kao click-wrap (klikni i umotaj-ugovore zaključene klikom na mous-u) i browse-wrap (pretraži i umotaj-ugovor zaključen pretraživanjem).

Click-wrap ugovori

Ovi, click-wrap ugovori, su postavljeni na web stranici trgovca i sadrže uslove i potencijalne odredbe ugovora. Od potencijalnog kupca-saugovarača traži se da, klikom mous-a, pritiskom na dugme “enter” ili na određeni link na web stranici, izjavi saglasnost sa postavljenim uslovima i ponuđenim odredbama ugovora, pre nego što nastavi sa daljnjim radnjama³. Sam ugovor je, najčešće, prikazan u punom tekstu u okviru web stranice ili u posebnom prozoru na stranici i u potpunosti je dostupan potencijalnom saugovaraču. Kupac tako može dati izjavu volje o prihvatanju uslova ugovora pregledavanjem celog sadržaja ugovora i pritiskom na grafički prikazanom polju sa tekstrom “da” ili “slažem se”. Ovi ugovori su prvi put nastali kada su prodavci počeli prodavati kompjuterske programe ili muzičke sadržaje na internetu putem preuzimanja ili download-a. Ovo nije predstavljalo neku novinu, osim što je uvelo novi način upoznavanja potencijalnih kupaca sa sadržajem ugovora. To, u svojoj pravnoj suštini, predstavlja posebnu vrstu adhe-

³ [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/8-511-1310?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true&comp=pluk&bhcp=1](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/8-511-1310?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true&comp=pluk&bhcp=1)

zionog ugovora koji se zaključuje online, na web stranici, elektronskim putem i u elektronskom obliku, pri čemu kupac koji pristupa ugovoru u potpunosti prihvata ponudu trgovca pod uslovom da je pregledao (što ne mora uvek da znači da je i pročitao) celokupni tekst ovog adhezionog ugovora.

Imajući o obzir činjenicu da web stranica sa predloženim tekstrom ugovora predstavlja poziv za stavljanje ponude, stiče se utisak da potrošač, prihvatajući ulogu kupca koji pristupa web stranici, a samim time, i adhezionim ugovorom, dobija status ponudioca, dok je trgovac, kao vlasnik web stranice, dobija ulogu prihvataoca ponude. Ipak, najuputnije je držati se primarnih uloga ugovornih strana i gledati na potrošača kao na stranku koja pristupa ugovoru i prihvata sve uslove ugovora, kojeg je trgovac postavio na svojoj web stranici. Iz tih razloga, govorimo o postojanju formularnog adhezionog ugovora koji se zaključuje na web stranici, a izjava volje za zaključenje ugovora je data elektronskim putem, odnosno nekom radnjom koja izričito izražava volju onog koji pristupa tom ugovoru.

Click-wrap ugovori postaju pravno validni samo ako ispunjavaju određene uslove, koji su specifični za zaključivanje ugovora putem elektronskih sredstava. Tako, sadržaj i tekst online ugovora mora biti razumljiv, pregledan i jasno prikazan potencijalnom kupcu, sa vidljivim bitnim elementima i svim ostalim uslovi-ma, i kupac ne može prihvati ugovor klikom na grafički prikaz "prihvatom" pre nego što mu je pružena mogućnost da pročita i pregleda ceo ugovor. Grafički prikazi za prihvatanje ili odbijanje ugovora moraju biti na kraju ugovora. Na taj način, kupac, kao slabija ugovorna strana, koja pristupa elektronskom adhezionom ugovoru, mora imati jasnú predstavu o svim elementima tog ugovora, kako bi se osećao sigurnim da prihvati prava i obaveze koje proizlaze iz konkretnog ugovora i da taj ugovor zaključi jednostavnim pritiskom na dugme ili klikom mous-a. Pre samog kraja ove procedure, kupac mora primiti konfirmacijsku poruku, svojevrsnu "poslednju opomenu"⁴ koja se odnosi na njegovu poručbinu i mora imati mogućnost da ispravi eventualne greške, pre nego što pritisne dugme "prihvatom" ili "odbijam".

⁴ primer: "Please read the terms and conditions of this agreement carefully. By clicking the "Accept" button below, you accept the terms and conditions of this agreement. If you do not accept all the terms and conditions, click on the "Decline" button at the end of this agreement. If you decide to click on the "Decline" button, you will have no access to product or service described in the agreement."

Browse-wrap ugovori

Za razliku od click-wrap ugovora, browse-wrap ugovori nisu direktno postavljeni na web stranici trgovca, odnosno potencijalni kupac može pristupiti ugovoru preko posebnog linka postavljenog na primarnoj web stranici. Znači, ce-lokupni sadržaj ugovora se nalazi na drugom mestu, na drugoj lokaciji, odnosno na drugoj web adresi. To je regulisano na način što, kada kupac želi da pristupi ugovoru i da ga pročita i prouči, aplikacija na web stranici prodavca će ga uputiti na novu destinaciju, uz objašnjenje, na primer, "ova prodaja je regulisana ugovorom koji je dostupan na sledećem linku. Klikanjem na link, smatra se da Vi prihvivate uslove ugovora". Ovo znači da je potencijalni saugovarač, prividno, postavljen u situaciji da, samim činom pregledavanja web stranice, dobije saznanje o svim, njemu potrebnim, informacijama koje se odnose na ugovor koji bi trebao zaključiti, i da je to dovoljno, bez bilo kakvog drugog izričitog ili direktnog izjavljivanja volje i prihvatanja ugovornih uslova. Ovo, na prvi pogled, deluje prilično nesigurno i pomalo zastrašujuće za neiskusnog i neupućenog potrošača.

Ipak, pravilo je da sadržaj ugovora prezentiranog na web stranici trgovca sa koje se kupac upućuje na drugu web stranicu koja sadrži konačni tekst ugovora, mora imati dovoljno elemenata kako bi ugovor mogao nastati, odnosno mora sadržati bitne elemente ugovora i klauzulu o upućivanju na ostale uslove, koje će potencijalni saugovarač pročitati u konačnom tekstu ugovora, čim pristupi drugoj web stranici. Kod ove vrste ugovora se pretpostavlja da se potencijalni kupac koji pristupa web stranici, implicitno slaže sa uslovima i odredbama browse-wrap ugovora, samim tim što pretražuje i pregledava primarnu web stranicu na kojoj, de facto, zaključuje ugovor, bez obzira na to da li će nastaviti sa pregledavanjem sekundarne web stranice na kojoj se nalazi konačan tekst ugovora sa već pomenu-tim uslovima.

Deo ugovora koji je dislociran na sekundarnoj web stranici, u suštini, sadrži opšte uslove ugovora, kao pravni okvir za ugovor koji se zaključuje na primarnoj stranici. Ovo daje nišku olakšanja, samim tim što se smatra da bi i pravila u pogledu primene opštih uslova poslovanja i njihovo inkorporiranje u samom tekstu ugovora bila primenjiva kod ovih ugovora. Uostalom, makedonski ZOO u čl. 130 st. 4 i 5 predviđa da opšti uslovi moraju biti objavljeni na uobičajeni način, kao i da obavezuju ugovornu stranu (onu koja im pristupa) samo ako su joj bili pozna-ti, ili su joj morali biti poznati, u vreme zaključenja ugovora. U konkretnoj situaci-jji, postavljanje opštih uslova na sekundarnoj web stranici trebalo bi se smatrati iz-

vršenom objavom na odgovarajući i uobičajeni način, a mogućnost pregledavanja uslova na toj stranici znači da su poznati drugoj strani i da potencijalni sagovarač može njima pristupiti u svakom trenutku, jer je na to bio upozoren na primarnoj web stranici. Ipak, generalni utisak je da su ovi ugovori, za razliku od click-wrap ugovora, nesigurniji u očima potrošača i da se teže prihvataju u praksi.

Pravna validnost browse-wrap ugovora se obezbeđuje ispunjavanjem nekoliko uslova. Tako, potpuni tekst ugovora koji se zaključuje online mora biti dostupan i, na zahtev, biti prikazan potencijalnom kupcu, pre zaključenja ugovora. Za razliku od click-wrap ugovora, ovde potencijalni kupac može kliknuti na grafički prikaz "prihvatanja" i pre nego što mu bude ukazana prilika da pregleda i pročita ugovor, ali samo ako mu je ceo sadržaj ugovora bio dostupan i na primarnoj web stranici. Takođe, svi bitni elementi i uslovi ugovora moraju biti jasno i nedvosmisleno vidljivi i dostupni na primarnoj web stranici, kako bi potencijalni kupac mogao, već dovoljno informisan, da pristupi sekundarnoj web stranici. Ne sme biti daljnje preusmeravanja, na neku tercijernu web stranicu.

Potvrda o zaključenju ugovora

Web stranicu, po svojoj pravnoj prirodi, možemo klasifikovati kao oglas ili katalog, u tradicionalnom smislu, i kao takva, faktički, predstavlja poziv za stavljanje ponude. Zbog toga se, u uobičajenoj praksi, svako izlaganje robe ili sadržaja na web stranicama, na osnovu čega se može zaključiti ugovor, može smatrati kao poziv za stavljanje ponude, a ne kao ponuda. U tom kontekstu pristupanje web stranicu i inicijativa potencijalnog sagovarača se može smatrati ponudom, a odgovor trgovca-vlasnika web stranice u formi poruke bi predstavljaо prihvatanje ponude, a ujedno i potvrda o zaključenju ugovora.

Postavlja se sledeće pitanje-dali ova poruka ima konstitutivni ili deklaratorni karakter? U tom pogledu, kada bi poruka delovala konstitutivno u pogledu nastanka ugovora, tada bi se ugovor smatrao postojećim tek nakon njenog prijema od strane pristupaoca, što predstavlja odstupanje od opštog pravila da ponudilac primi prihvatanje poruke. Zakonska terminologija glasi "potvrda o prijemu", što dalje upućuje na tumačenje da ova poruka treba imati deklatorni, a ne konstitutivni karakter, jer ona, faktički, potvrđuje, deklariра, a ne konstruira pravni učinak. Kako bi se izbegle nedoumice, potrebno je, kao najprihvatljivije rešenje, ove odredbe podvesti pod odredbe koje nemaju direktno dejstvo na nastanak ugovora.

ra, ali stvaraju obavezu ili, tačnije, predstavljaju prekršaj obaveze provajdera usluga informatičkog društva.

ZAKLJUČAK

U okviru svetskih trgovinskih aktivnosti postoji trend pojednostavljivanja tehnike dogovaranja, pa su formularni ugovori zaključeni u elektronskom obliku postali standardizirani oblik ugovora, bilo da su adhezionalni ili tipski. Osnovna karakteristika click-wrap i browse-wrap ugovora (kao adhezionalni ugovori) je to da se uslovi i odredbe ugovora, kao i saglasnost sa njima, prenose i saopštavaju elektronskim sredstvima, korišćenjem interneta. Posmatrajući sa pravne tačke gledišta, postoje izvesna odstupanja od tradicionalnih načina dogovaranja i zaključenja ugovora, kao i izvesne novosti i nelogičnosti, koje savremeno ugovorno pravo i pravo elektronske trgovine mora da prepozna i da blagovremeno reguliše sve nove promene i nove pojavnne forme ugovora.

IGOR KAMBOVSKI, Ph.D.,
Associate professor, Law Faculty, "Goce Delchev"
University Shtip, Macedonia

FORMULARY ELECTRONIC CONTRACTS

Summary

Starting from the postulates of traditional contract law, the written form of the contract is imposed as a legal standard. However, this legal standard is not usually defined in legal texts, and therefore, in different epochs and phases of the development of contract law, it may have different interpretations, depending on the technological development of a particular society. The electronic form of the contract, which emerged and imposed as a new, inevitable and omnipresent modus of agreement, can be seen as a new, revolutionary manifestation and form of a written document. The trend in the overall global legislation is the dematerialization of electronic forms of contracts and the equalization of the legal effect and the effects of an electronic contract with a traditional contract, written on paper. The dilemma whether the electronic form of a contract represents a special form of contract no longer exists, especially in terms of its legal strength and validity. After all, the dynamic development of information and communication technologies requires a quicker adjustment of the law and the legal systems to new conditions and needs.

1.b. Svojina i nasleđe
Ownership and inheritance

Nataša Stojanović

Ograničenje slobode raspolaganja zaveštanjem i slobode ugovorana doživotnog izdržavanja Limitation of freedom of testamentary disposition and freedom of contracting lifelong personal care	529
--	-----

Novak Krstić

Namirenje povređenog nužnog dela iz zaveštajnih raspolaganja u srpskom pravu The settlement of violated compulsory portion from testamentary dispositions in serbian law	545
---	-----

Tamara Đurđić

Usmeno zaveštanje u srpskom i uporednom pravu Oral testament in Serbian and comparative law	563
--	-----

Danica Radovanović

Vindikacioni legat u uporednom pravu Legatum per vindicationem in comparative law	575
--	-----

C. Ugovor i odgovornost za štetu

Contract and Liability for Damage

Branko Morait

Propisivanje pravila o naknadi štete posebnim zakonima Codification of rules governing damage compensation under special legislation	585
--	-----

Igor Kambovski

Formularni elektronski ugovori Formulary electronic contracts	605
--	-----

Jelena Borovac

Novčana renta u slučaju trajne nesposobnosti zbog povećanih medicinskih potreba Money rent in case of permanent disability due to permanently increased medical needs	613
--	-----